

Opvolgrapport Externe reflectie Optiek en optometrie – 20 april 2018

Datum: 22 Februari 2020

Directeur: Karen Van Wassenhove

Opleidingshoofd: Marijke Dierickx

In dit opvolgrapport geeft de opleiding aan hoe zij de tips van de externe commissie heeft opgevolgd. Dat kan verschillende vormen hebben aangenomen: een éénmalige concrete actie, een continue verbetering, een meerjarenactie, een non-opvolging, ...

Tips van de commissie	Opvolging van de opleiding
<p>Voorstel nieuw curriculum optometrie en orthoptie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De commissie is van mening dat het nodig is om onderwijskundige concepten helderder en scherper te stellen in functie van het onderwijsontwerp van het nieuwe curriculum. Een onderwijskundig kader kan het concept verder versterken. Het is aangewezen om beroep te doen op onderwijskundige ondersteuning bij het verder uitzetten van het nieuwe curriculum en de leerlijnen. De leerlijnen moeten zo echte leerlijnen worden, m.a.w. meer dan de groepering van opleidingsonderdelen. Er is ook nood aan ondersteuning in functie van de leeromgeving, o.a. om tot een gedifferentieerde aanpak te komen op maat van verschillende studentenprofielen. 2. De commissie stelde openheid vast om samen te werken met orthoptie en is van mening dat de verdere concrete invulling van het nieuw curriculum het beste kan plaatsvinden in samenwerking met orthoptisten en de beroepsvereniging.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anne Devesse, Annelies Vanhoenacker en Ludo Heylen hebben het team onderwijskundig ondersteund bij de ontwikkeling van een nieuw curriculum in de visie 2027 van Odisee. De curriculumopbouw moet voldoen aan een aantal designprincipes:<ul style="list-style-type: none"> • Lean en wendbaar onderwijs • Actief leren in authentiek en cocreatieve contexten • De lerende is aan zet. Eigenaarschap over eigen competentieontwikkeling • Evalueren om te leren. De leerlijnen zijn echte leerlijnen geworden, waarvan de belangrijkste de leerlijnen orthoptie en optometrie zijn. Aan de hand van keuze-OPO's, kunnen de studenten een eigen kleur geven aan de opleiding naargelang hun talent en uiteindelijke plaatst in het werkveld. Mogelijkheid wordt gegeven om na de opleiding, met een creditcontract, toch de overige keuze-OPO's te volgen en een credit hiervoor te halen. 2. Dadelijk bij de opstart van het nieuwe curriculum werd de beroepsvereniging, BVO, gecontacteerd en de voorzitter persoonlijk, Hilde Janssens, heeft zicht bereid gevonden mee te werken en tevens als docent op te treden. Nog 3 andere orthoptisten hebben ingeschreven op de vacature van docent aan Odisee.

<p>3. Met het oog op de mogelijke toekomstige samenwerking met orthoptie, is het volgens de commissie belangrijk om deze kennis nu al in huis te halen, bijvoorbeeld door de aanstelling van een docent-orthoptist of door samenwerking aan te gaan met specialisten ter zake. Dit zou ook motiverend kunnen werken voor studenten en zou mogelijkheden openen voor nieuwe werkveldcontacten. De verdere uitbouw van deze expertise en een sterk netwerk in het werkveld zijn m.a.w. wenselijk en nodig om een kwaliteitsvolle opleiding orthoptie uit te rollen.</p> <p>4. De opleiding is wachtende op beleidsbeslissingen om 'groen licht' te krijgen, waardoor de opleiding orthoptie 'als concept' klaar is. Een verdere specificering (bv. docenten, onderwijsconcept, thema's, bachelorproeven, stages, informatie voor studenten, ...) is nodig, evenals dat er concrete acties dienen opgezet te worden in het kader van de andere kwaliteitskenmerken 2, 3, 4 en 5. De profielfiches lijsten vragen op die het team wenst te gebruiken om hier invulling aan te geven.</p> <p>5. Wat betreft 'het concept' is het aangewezen het beroepsprofiel/koninklijk besluit om te zetten in een opleidingscompetentieprofiel, dan zijn de eindtermen duidelijk voor de opleiding Orthoptie. Van daaruit kan in samenwerking met orthoptisten en de beroepsvereniging de concrete invulling worden bepaald voor de opleiding.</p>	<p>3. Reeds in 2019-2020 werd het OPO Visuele disfuncties opgericht om toe te laten orthoptie reeds te doceren in dit AJ. Dit was een voorlopige oplossing om op die manier vanaf AJ 2020-2021 te starten in de 3 opleidingsfasen met het nieuwe curriculum, waar Visuele disfuncties nu de juiste naam Orthoptie krijgt. Hilde Janssen, in haar hoedanigheid van voorzitter van het BVO, heeft contacten in het werkveld, waardoor zij voor de nodige stageplaatsen voor orthoptie kan zorgen.</p> <p>4. De nieuwe naam Bachelor in de oogzorg werd goedgekeurd door de VLUR en de VHLORA, omdat de naam Bachelor in de optiek en optometrie niet de volledige lading dekt (orthoptie, optometrie, contactologie, low vision, technisch oftalmologisch assistent en optiek). Op 5 december 2019 werd de nieuwe naam van Bachelor in de oogzorg geïntroduceerd en ondertekend door de minister van onderwijs, Minister Ben Weyts.</p> <p>5. Analyses van het KB werden uitgevoerd, de vroegere OLR werd aangepast, de nieuwe OLR werd reeds goedgekeurd door het OT (14/10/2019) en door de OSR (4/2/2020). Een nieuwe DLR werd opgesteld en is identiek aan de OLR en zal na de RER (17/2/2020) doorgestuurd worden naar de VHLORA ter goedkeuring.</p>
<p>Profiel, Leerresultaten en curriculum</p>	
<p>1. De commissie is van mening dat de realiteit die duidelijk blijkt uit de gesprekken, beter zichtbaar kan worden gemaakt op papier. De profilering naar buiten toe kan sterker, zeker gegeven de bewegingen in het werkveld, de politieke besluitvorming die dient te gebeuren en de potentiële gevolgen voor de opleiding.</p>	<p>1. Nog voor de bekendmaking van de nieuwe titel, werden in de opleidingsboekjes reeds de aanpassingen uitgevoerd. Tijdens de SID-IN's en de Infodagen kunnen we al uitleg geven met de nieuwe folders. Er werd een persbericht voorgesteld, maar blijkbaar was het nieuws niet belangrijk genoeg. Voor de Resonantieraad werden de diensthoofden oftalmologie van alle universitaire ziekenhuizen uitgenodigd, alsook de oftalmologen die nu reeds doceren in onze opleiding.</p>
<p>Onderwijsleeromgeving en evaluatie</p>	
<p>1. De commissie adviseert om vanaf het eerste jaar al meer praktijk, een brede blik in het curriculum te voorzien. Uit de gesprekken is gebleken dat de opleiding van plan is om dit ook te doen. Een mogelijkheid is om</p>	<p>1. Bij de opstart van het nieuwe curriculum zijn we uitgegaan van de stage en waren we allen van mening dat we 25% van de opleiding reële werkveldervaring moeten opdoen. 35% gaat naar de Basisvorming en</p>

<p>eerstejaarsstudenten te betrekken bij de lopende projecten in de 2de en 3de opleidingsfase.</p> <p>2 De commissie merkte op dat vaak docentgestuurd wordt gewerkt, vooral voor de theoretische vakken, en is van mening dat dit kan evolueren naar een meer centrale en actieve rol voor de student.</p> <p>3 Meer inspelen op diversiteit bij de studenten, bv. in functie van bepaalde kennis die studenten al dan niet hebben verworven tijdens hun vooropleiding.</p>	<p>nog eens 35% naar de Beroepsspecifieke vorming en 5% naar Keuzo-OPO's. Vanaf volgend AJ zullen de studenten van in de 1ste opleidingsfase reeds 2 weken stage lopen.</p> <p>2. Met de nieuwe insteek naar meer eigenaarschap van hun opleiding zullen nieuwe leervormen gebruikt worden. Ludo Heylen zal ons hierin begeleiden.</p> <p>3. Dat is een punt dat we nog moeten opnemen.</p>
<p>Informatie, voorzieningen en begeleiding van studenten</p>	
<p>1 Studenten geven aan dat ze het erg zouden appreciëren indien de reservatie voor de ZOEf-momenten digitaal zou kunnen verlopen in plaats van op papier, zodat ze van thuis uit een moment kunnen reserveren.</p> <p>2 Bekijken of het mogelijk is om het aanbod van monitoraten ook uit te breiden naar andere vakken dan anatomie en fysiologie.</p> <p>3 De commissie is van mening dat de mogelijkheden van online media, bijvoorbeeld de e-books, nog meer kunnen worden ingezet. De interactie die nu hoofdzakelijk plaatsvindt tussen studenten en docent, zou uitgebreid kunnen worden naar de studenten onderling zodat ze op die manier ook meer van elkaar kunnen leren.</p>	<p>1. Dit hele plaatje moet herbekeken worden in functie van differentiatie in de leervormen.</p> <p>2. Dat kan altijd op vraag van de studenten.</p> <p>3. Ook hier moet de werking van de e-books herbekeken worden in functie van het nieuwe curriculum.</p>
<p>Betrokkenheid en expertise van stakeholders</p>	
<p>1. De kwaliteit van de stageplaatsen is cruciaal voor de studenten. Het initiatief om een stageplaats te zoeken ligt nu grotendeels bij de student, maar de commissie is van mening dat er meer aansturing nodig is vanuit de hogeschool met het oog op het zoeken van kwaliteitsvolle stageplaatsen. Meer aansturing zou immers kunnen leiden tot ruimere toegang tot stageplaatsen, betere begeleiding en meer kansen voor studenten. Daarbij is het belangrijk te streven naar gelijkwaardige afgestudeerden (bv. wat zijn de minimaal behaalde doelstellingen tijdens de stage?), dit ook om voor een Europees diploma in aanmerking te komen.</p>	<p>1. Vanaf dit AJ duidt de stagecoördinator, Annelies Vanhoenacker, samen met de orthoptist, Hilde Janssens, zelf de stageplaatsen aan. Hierbij wordt rekening gehouden met criteria die vastliggen voor de opleiding. Nieuwe stageboeken werden ontworpen met duidelijke opdrachten, casussen die moeten besproken worden en waar het klinisch en wetenschappelijk redeneren, moet toegepast worden. Het Europees diploma kan gebruikt worden om te vergelijken of onze werkwijze in orde is.</p>

<p>2. De commissie is verder ook van mening dat het goed zou zijn om meer te streven naar samenwerking met het werkveld onder de vorm van partnerschappen, met een duidelijke win-win voor beide partijen en in functie van wederzijdse binding.</p>	<p>2. Tijdens de Resonantieraad zal aan de ziekenhuizen gevraagd worden om duurzame partnerschappen aan te gaan met de hogeschool, zie opleiding. Ook voor het opmaken van stagecontracten zou dit een meerwaarde kunnen betekenen en zou een raamovereenkomst kunnen opgemaakt worden per ziekenhuis.</p>
<p>Focusdossier: internationalisering</p>	
<p>1. De commissie adviseert om het zoeken naar een internationale stageplaats minder over te laten aan het initiatief van de studenten en meer aan te sturen vanuit de opleiding. Daarbij vindt de commissie het belangrijk dat er duidelijke criteria worden vastgelegd waaraan een goede buitenlandse stageplaats moet voldoen.</p> <p>2. Internationalisering is binnen de opleiding gecentraliseerd bij één persoon die dat zeer goed opvolgt, maar het zou volgens de commissie goed zijn om dit ook meer mee te dragen vanuit andere hoeken van het team.</p> <p>3. Stages in Brussel en Wallonië registreren als internationale stages zou de internationaliseringscijfers volgens de commissie kunnen vertekenen en een verkeerd beeld schetsen naar de buitenwereld toe.</p> <p>4. Er worden al enkele kleinschalige initiatieven genomen met betrekking tot meertaligheid. De commissie adviseert de opleiding om te bekijken of alle studenten voldoende bagage hebben om na afstuderen te functioneren in een internationale/meertalige context binnen het vakgebied.</p> <p>5. Om de opleiding internationaal op de kaart te zetten is aansluiting met ECOO en EAEO t.b.v. het Europees diploma noodzakelijk. Dit is makkelijk te verweven in het nieuwe onderwijs (cf. concept Orthoptie).</p>	<p>1. Dit is voorlopig nog hangende. We kennen de juiste plaatsen voor orthoptie nog niet, wel voor optometrie. Het probleem is nu dat in de rest van de wereld deze 2 beroepen gescheiden zijn en andere stageplaatsen hebben. We zoeken uit of studenten eventueel een deel stage kunnen lopen of lessen kunnen volgen in beide richtingen, maar dan moeten we plaatsen vinden waar beide aangereikt kunnen worden.</p> <p>2. Voor het ogenblik zit stagecoördinatie nog bij 1 persoon, maar in de toekomst zullen meerdere personen zich hiermee bezighouden.</p> <p>3. Stages in Brussel en Wallonië worden niet meer als buitenlandse stages aanzien.</p> <p>4. Er wordt een Keuze-OPO Vreemde talen toegevoegd, zodanig dat studenten die geen vreemde taal kennen of het beter willen kennen in functie van het lezen van wetenschappelijke literatuur, zich hierin kunnen verbeteren.</p> <p>5. De opleiding is lid van het EAEO en de beroepsvereniging het APOOB van ECOO. Verder zijn de docenten van contactlenzen lid van IACLE.</p>
<p>Kritische vraag waarmee de commissie de opleiding wil uitdagen</p>	
<p>De commissie wil de opleiding adviseren om na te gaan welke sturende rol ze in de toekomst wil spelen en dit op verschillende vlakken:</p> <p>1. politiek;</p>	<p>1. De hogeschool Odisee speelt een grote rol in het toekennen van derogaties, een derogatiecommissie werd opgericht. Verder zit het opleidingshoofd, Marijke Dierickx in de expertisecel van het Agentschap Zorg en Gezondheid.</p>

<p>2. met betrekking tot onderzoek;</p> <p>3. naar het werkveld toe (bv. in verband met low vision, geriatrie, ...).</p>	<p>2. Liesbeth Hanselaer en Annelies Vanhoenacker hebben beiden een masteropleiding na de studies van Bachelor in de optiek en optometrie gehaald. Zij zijn geïnteresseerd in onderzoek en zullen dit opnemen na de implementatie van het nieuwe curriculum, want hierin is veel tijd gekropen.</p> <p>3. Het bedrijfsleven zoekt naar afgestudeerden met de juiste competenties, flexibel inspelend op de laatste technologische ontwikkelingen. Met het nieuwe curriculum voldoen we volledig aan het nieuwe KB orthoptist-optometrist van april 2018 en de competenties die hierin vermeld staan, zijn volledig afgestemd op de noden van het werkveld, zie noden van de oftalmologen.</p>
--	---